

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych

Na podstawie art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1025 z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych oraz wzory znaków opłaty sądowej.

§ 2. Opłaty sądowe w sprawach cywilnych uiszczą się w formie:

- 1) bezgotówkowej:
 - a) na rachunek bieżący dochodów sądu właściwego dla podjęcia czynności procesowej, z którą wiąże się uiszczenie opłaty sądowej lub sądu za pośrednictwem którego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wnosi się pismo podlegające opłacie sądowej,
 - b) za pomocą mechanizmów gwarantujących nieodwołalne zainicjowanie procedury wniesienia opłaty sądowej i identyfikację wnoszącego opłatę sądową, udostępnionych przez system teleinformatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości obsługujący płatności, z zastrzeżeniem § 5;
- 2) wpłaty gotówkowej bezpośrednio w kasie sądu;
- 3) znaków opłaty sądowej.

§ 3. Numery rachunków bieżących dochodów sądów, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a, Ministerstwo Sprawiedliwości nieodpłatnie udostępnia i aktualizuje na swojej stronie internetowej pod adresem www.ms.gov.pl. Numer rachunku bieżącego dochodów sądu udostępnia się także na tablicy ogłoszeń w budynku sądowym oraz na stronie internetowej sądu.

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2014 r. poz. 1296 i 1306 oraz z 2015 r. poz. 2, 4, 238, 957 i 1137.

§ 4.1. Osoba uiszczająca opłatę sądową w sposób określony w § 2 pkt 1 lit. b, przez akceptację regulaminu portalu Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego płatności, wyraża zgodę na pobranie od niej, określonych w tym regulaminie, należności z tytułu prowizji lub obsługi płatności za pomocą karty płatniczej.

2. Momentem uiszczenia opłaty sądowej w sposób określony w § 2 pkt 1 lit. b jest moment przekazania przez agenta rozliczeniowego do systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego płatności potwierdzenia dokonania nieodwołalnego zainicjowania procedury wniesienia opłaty sądowej.

§ 5.1. W elektronicznym postępowaniu upominawczym opłaty sądowe uiszcza się wyłącznie za pomocą mechanizmów gwarantujących nieodwracalne zainicjowanie procedury opłacenia pisma i identyfikację wnoszącego opłatę sądową, udostępnionych przez system teleinformatyczny obsługujący to postępowanie.

2. W postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, opłatę sądową od wniosku składanego drogą elektroniczną przy wykorzystaniu formularza wniosku udostępnionego w systemie teleinformatycznym uiszcza się wyłącznie za pomocą mechanizmów gwarantujących nieodwracalne zainicjowanie procedury opłacenia pisma i identyfikację wnoszącego opłatę sądową, udostępnionych przez system teleinformatyczny obsługujący to postępowanie.

3. Jeżeli w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, osoba składająca pozew lub wniosek za pośrednictwem systemu teleinformatycznego równocześnie składa więcej niż jedno pismo podlegające opłacie sądowej, jest dopuszczalne jednoczesne uiszczanie sumy opłat sądowych od poszczególnych pism podlegających opłacie sądowej.

§ 6.1. Jeżeli opłata sądowa została uiszczona w formie bezgotówkowej przed wniesieniem pisma do sądu, należy do tego pisma dołączyć oryginał, kopię lub wydruk dowodu wniesienia należnej opłaty sądowej.

2. Jeżeli opłata sądowa została uiszczona w formie bezgotówkowej po wniesieniu pisma do sądu, ale przed wezwaniem do jej uiszczenia, oryginał, kopię bądź wydruk dowodu wniesienia należnej opłaty sądowej należy przesłać niezwłocznie do właściwego sądu, w ślad za złożonym pismem.

3. W przypadku określonym w ust. 1 i 2 na dowodzie wpłaty, jego kopii bądź wydruku zamieszcza się potwierdzoną własnoręcznym podpisem informację, że figurująca na nim

kwota stanowi opłatę sądową za wnoszone bądź złożone pismo, chyba że wynika to wprost z tytułu wpłaty oznaczonego w treści dowodu wpłaty oraz wskazuje się numer sprawy, o ile został nadany.

4. W przypadku wnoszenia opłaty sądowej w formie bezgotówkowej na wezwanie sądu lub przewodniczącego, w tytule wpłaty należy wpisać numer sprawy, o ile został nadany.

5. Dowodu wniesienia opłaty sądowej w formie kopii lub wydruku nie zwraca się uiszczającemu opłatę sądową.

6. W elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz w przypadku złożenia sądowi rejestrowemu wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy, nie stosuje się ust. 1-5.

§ 7.1. Uiszczenie opłaty sądowej w formie gotówkowej w kasie sądu, przed wniesieniem pisma do sądu, potwierdzone jest przez pracownika kasy sądu poprzez stosowną adnotację na oryginale pisma, o ile zostanie mu ono przedłożone, oraz wydanie uiszczającemu opłatę sądową kopii dowodu wpłaty. W przypadku nieprzedłożenia pracownikowi kasy sądu oryginału pisma podlegającego opłacie, kopię dowodu wpłaty należnej opłaty sądowej należy załączyć do oryginału pisma wnoszonego do sądu.

2. Uiszczenie opłaty sądowej w kasie sądu po wniesieniu pisma do sądu, lecz przed wezwaniem do jej uiszczenia, pracownik sądu potwierdza, wydając kopię dowodu wpłaty należnej opłaty sądowej, którą należy przekazać do właściwego sądu w ślad za złożonym pismem.

§ 8.1. Uiszczający opłatę sądową znakami opłaty sądowej, załącza do pisma podlegającego opłacie sądowej lub wniosku o dokonanie czynności sądowej, bądź przedstawia pracownikowi przyjmującemu pismo lub wniosek, znak opłaty sądowej wygenerowany w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującym znaki opłaty sądowej.

2. W treści pisma do którego załączono znaki opłaty sądowej należy oznaczyć numer sprawy, a w przypadku jego braku inne dane identyfikujące sprawę, chyba że jest to pozew bądź wniosek wszczynający postępowanie. W przypadku spraw dotyczących wielu osób lub roszczeń należy wskazać, na rzecz której osoby uiszczono opłatę sądową i w jakiej wysokości lub odpowiednio, którego z roszczeń dotyczy uiszczana opłata sądowa.

3. Uiszczający opłatę sądową znakami opłaty sądowej jednorazowo może w danej sprawie wykorzystać nie więcej niż dziesięć znaków opłaty sądowej.

§ 9.1. Pracownik przyjmujący pismo kasuje znak opłaty sądowej w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującym znaki opłaty sądowej poprzez nadanie znakowi opłaty sądowej zapisanemu w tym systemie statusu „wykorzystany przez osobę uprawnioną”. Znak jest kasowany niezwłocznie po wpływie pisma do sądu.

2. Jeżeli uiszczenie opłaty sądowej znakami opłaty sądowej następuje w związku z ustnym zgłoszeniem do protokołu wniosku, pozwu bądź środka odwoławczego, pracownik sądu niezwłocznie kasuje znak opłaty sądowej w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującym znaki opłaty sądowej.

3. Znak opłaty sądowej może być skasowany jeden raz.

§ 10. Pracownik sądu, który załatwiając sprawę, stwierdzi, że znak opłaty sądowej został już uprzednio skasowany lub istnieje podejrzenie ataku na system teleinformatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości obsługujący znaki opłaty sądowej, zawiadamia o tym prezesa sądu oraz administratora systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego znaki opłaty sądowej.

§ 11. O faktach opisanych w § 10 prezes sądu zawiadamia właściwą miejscowo jednostkę Policji, Sąd Apelacyjny w Krakowie oraz Ministerstwo Sprawiedliwości.

§ 12. Na żądanie osoby zainteresowanej wydaje się jej bezpłatnie poświadczenie wysokości opłaty uiszczonej znakami opłaty sądowej.

§. 13. Ustala się wzór znaku opłaty sądowej, który stanowi prostokąt, w którego górnej części znajduje się godło Państwa, poniżej napis „Ministerstwo Sprawiedliwości”, pod którym znajduje się napis „Znak opłaty sądowej” oraz nominał znaku wyrażony w złotych polskich. W dolnej części znaku znajduje się kod kreskowy i kod numeryczny składający się z 14 cyfr arabskich, zapisanych w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującym znaki opłaty sądowej, z których 2 pierwsze cyfry oznaczają rok wygenerowania kodu, a pozostałe 12 cyfr jest losowo wygenerowane.

§ 13. 1. Znaki opłaty sądowej wydane na podstawie wzoru określonego w § 14 ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 27, poz. 199, z późn. zm.²)

² Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz.U. z 2008 r. Nr 84, poz. 517, z 2009 r. Nr 221, poz. 1747, z 2011 r. Nr 299, poz. 1775 oraz z 2015 r. poz. 66.

mogą być wykorzystywane do wyczerpania zapasów, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2017 r.

2. Do uiszczania opłat sądowych znakami opłaty sądowej, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 27, poz. 199, z późn. zm.²).

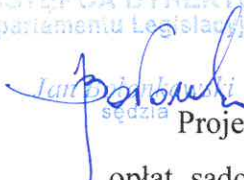
§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2015 r. z wyjątkiem przepisów § 2 pkt 1b oraz § 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Pracowano pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Legislacyjnego

UZASADNIENIE

Janina Jankowska
sędzia

Projekt nowego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych związany jest z założeniami i celami projektu: Zaprojektowanie i wdrożenie systemu informatycznego realizującego e-płatności realizowanego w ramach projektu POKL Wprowadzenie e-usług w resorcie sprawiedliwości.

Delegacja zawarta w art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 2005r.o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r. poz.1025) zezwala Ministrowi Sprawiedliwości na określenie w rozporządzeniu sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych wskazując kryterium łatwości uiszczenia opłat przez strony. Wymieniony w tym akcie prawnym katalog sposobów uiszczania opłat sądowych nie ma charakteru zamkniętego, stąd projektowane jego rozszerzenie nie wymaga zmiany ustawy. Dodatkowo projektowany mechanizm płatności elektronicznej oparty jest o rachunki bankowe prowadzone dotychczas w sądach. Ewentualna więc zmiana ustawy i ujawnienie w ustawie w ramach delegacji upoważnienia do określenia elektronicznego sposobu uiszczenia opłaty lub też odwrotne usunięcie wszystkich szczegółowych przykładów sposobu uiszczenia opłat, miałyby znaczenie jedynie porządkowe.

Wprowadzenie nowych form uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych zakłada rozszerzenie form uiszczania takich opłat, nie zaś likwidację już dopuszczalnych (z zastrzeżeniem rezygnacji z zamawiania znaków opłaty sądowej w dotychczasowej formie po wyczerpaniu ich zapasów).

Zmiany wymaga natomiast Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 27 poz. 199 z późn. zm.).

Wprowadza się nową bezgotówkową formę uiszczania opłat sądowych za pomocą mechanizmów gwarantujących nieodwracalne zainicjowanie procedury wniesienia opłaty sądowej i identyfikację wnoszącego opłatę sądową, udostępnionych przez system teleinformatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości obsługujący płatności. Zakłada się, że taki sposób wniesienia opłaty sądowej umożliwi przyjęcie za moment jej wniesienia moment przekazania przez agenta rozliczeniowego do systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego płatności potwierdzenia dokonania nieodwołalnego zainicjowania procedury wniesienia opłaty sądowej. Korzystanie z ww. formy płatności będzie wymagało akceptacji regulaminu, zatem należy określić obowiązek akceptacji regulaminu już w rozporządzeniu. Skorzystanie z tego systemu płatności łączyć się może bowiem z pobraniem dodatkowych opłat np. prowizji na rzecz operatora, do określenia których Minister Sprawiedliwości nie jest upoważniony. Pobranie takiej opłaty np. na rzecz operatora płatności musi natomiast wynikać ze zobowiązania umownego.

Nie jest natomiast konieczne szczegółowe regulowanie w rozporządzeniu zasad korzystania z usług umożliwiających wniesienie opłaty sądowej za pomocą systemów płatności elektronicznej, w tym przelewów elektronicznych, kart płatniczych itp., a to z uwagi na przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 873 z późn. zm.). Pożądane jest natomiast określenie daty uiszczenia opłaty sądowej przy takim systemie uiszczania opłat sądowych, a to z uwagi na zapewnienie spójności pomiędzy zasadami wnoszenia pism do sądu poprzez oddanie ich w placówce operatora pocztowego, a uiszczeniem opłaty sądowej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego płatności. Zgodnie bowiem z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego dniem uiszczenia opłaty sądowej wnoszonej przelewem jest dzień przyjęcia polecenia przelewu przez bank, jeżeli w tym czasie były na rachunku zlecającego środki umożliwiające pokrycie opłaty sądowej (np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

21 listopada 2013r. III CZ 50/13, LEX nr 1422034). Wskazane jest stosowanie tych zasad analogicznie do innych sposobów elektronicznych płatności tym bardziej, że w przypadku akceptacji transakcji przez operatora transakcji, nie jest możliwe odwołanie polecenia transakcji, a operator gwarantuje wpływ środków na rachunek sądu. Data transakcji nie musi jednak być tożsama z datą waluty w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych, ani tym bardziej z datą uznania rachunku prowadzonego dla sądu, co powinno prowadzić do jasnego wskazania daty uiszczenia opłaty sądowej w tym przypadku. W dotychczasowej praktyce przyjmowano, że strona, która posługuje się podmiotem pośredniczącym między nią a bankiem prowadzącym rachunek bankowy sądu, ponosi ryzyko korzystania z usług pośrednika. Dlatego też dniem uiszczenia opłaty sądowej wniesionej w wykonaniu umowy zawartej z takim pośrednikiem nie jest dzień powierzenia mu funduszy niezbędnych do uiszczenia opłaty, lecz dzień uznania rachunku bankowego prowadzonego dla danego sądu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2008 r. V CZ 54/08, OSNC-ZD 2009/4/91, postanowienie z dnia 20 lutego 2015 r. V CZ 120/14). Z uwagi na fakt, że prowadzenie portalu leży w gestii Ministerstwa Sprawiedliwości można przyjąć, że także sąd korzysta z usług pośrednictwa operatora płatności i powinien ponosić ryzyko jego działalności w sytuacji zawierania umowy dotyczącej prowadzenia obsługi transakcji za pośrednictwem portalu.

Ponadto, planuje się zmianę wzoru znaku opłaty sądowej, zaś wykorzystanie znaków w dotychczasowej formie będzie możliwe jedynie do wyczerpania zapasów, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2017 r.

Projektowane formy uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych będą następujące:

1) bezgotówkowa - w postaci wpłaty na rachunek bieżący dochodów sądu właściwego dla podjęcia czynności procesowej, z którą wiąże się uiszczenie opłaty sądowej lub sądu za pośrednictwem którego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wnosi się pismo podlegające opłacie sądowej, bądź też uiszczona za pomocą mechanizmów gwarantujących nieodwołalne zainicjowanie procedury wniesienia opłaty sądowej i identyfikację wnoszącego opłatę sądową, udostępnionych przez system teleinformatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości obsługujący płatności;

2) gotówkowa - w postaci wpłaty bezpośrednio w kasie sądu;

3) w postaci znaków opłaty sądowej.

System obsługujący płatności będzie docelowo służył również jako system pośredniczący w przypadku systemów obsługujących elektroniczne postępowanie upominawcze i postępowanie rejestrowe o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący spółki, której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym. W tym zakresie przepisy dotyczące sposobu uiszczania opłat sądowych pozostają bez zmian.

Dokonanie zapłaty za znaki opłaty sądowej będzie możliwe bezpośrednio w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującym znaki opłaty sądowej, we wpłatomacie znajdującym się w sądzie, bądź gotówką w kasie sądu.

Znak opłaty sądowej stanowił będzie prostokąt, w którego górnej części znajdowało się będzie godło Państwa, poniżej napis „Ministerstwo Sprawiedliwości”, pod którym znajdował się będzie napis „Znak opłaty sądowej” oraz nominal znak wyrażony w złotych polskich. W dolnej części znaku znajdował się będzie kod kreskowy i kod numeryczny składający się z 14 cyfr arabskich, zapisanych w systemie teleinformatycznym Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującym znaki opłaty sądowej, z których 2 pierwsze cyfry oznaczają rok wygenerowania kodu, a pozostałe 12 cyfr jest losowo wygenerowane.

Skasowanie znaku opłaty sądowej odbywało się będzie w systemie obsługującym znaki opłaty sądowej poprzez nadanie znakowi opłaty sądowej przez osobę uprawnioną statusu „wykorzystany przez osobę uprawnioną”, co będzie odnotowywane w bazie danych systemu. Znak powinien zostać skasowany niezwłocznie po wpływie pisma lub wniosku do sądu.

Zabezpieczenia systemu umożliwią wyłącznie jednokrotne wykorzystanie znaku opłaty sądowej. Kwota uiszczona w celu dokonania opłaty za znak opłaty sądowej nie będzie podlegała zwrotowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego znaki opłaty sądowej, co jest również jednym z elementów bezpieczeństwa systemu. W konsekwencji nie będzie możliwości dokonywania zwrotów niewykorzystanych znaków opłaty sądowej.

Ponadto zrezygnowano z ograniczenia kwotowego wysokości opłaty sądowej jaka może zostać uiszczona znakami opłaty sądowej. Jest to uzasadnione okolicznością, że system teleinformatyczny Ministerstwa Sprawiedliwości pozwalał będzie na wygenerowanie znaków opłaty sądowej o nominale wskazanym przez podmiot dokonujący zakupu tych znaków, nie przewidując w tym zakresie z góry określonych nominalów. Jednocześnie celem uniknięcia sytuacji, w której dochodziłoby do uiszczania bardzo wysokich opłat sądowych

znakami o niewielkich nominałach, ograniczono możliwość załączania do pisma bądź przedstawiania przy jego złożeniu więcej niż dziesięciu znaków opłaty sądowej.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony, stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin Pracy rady Ministrów (M.P. poz. 979), w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji (BIP RCL), zaś w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości zamieszczony zostanie odnośnik kierujący do odpowiedniej strony w BIP RCL.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt nie podlega zaopiniowaniu przez właściwe instytucje i organy Unii Europejskiej ani przez Europejski Bank Centralny.